

31 Mart muharebeleri

İki gün sonra öğrenilen muharebe tafsilâtına göre, hürriyet ordusunun ileri kitaları cumartesi gecesi şehrin muhtelif noktalarını işgal etmiş, kısmi küllisi sabaha doğru şehre girmiştir. Başkumandan ile erkânı harbiye heyeti bu kararı alır almaz, kıtaat şehre doğru tedricen ilerlemeye başlamıştır. İleri yürüyüş sabahleyin dokuz buçuktan biraz evvel başlamış, ilk müfrezeler şehire girmiştir. Şehire giriş hareketi hep birlikte ve gayet muntazam cereyan etmiştir ve bu hal pek iyi bir tesir yapmıştır.

İlk ateş cuma günü Davutpaşada açılmıştır. Davutpaşa kışlasında bulunan askerlerin bir kısmı cuma günü selâmlık resmine katılmak üzere Beşiktaş'a gitmiş, bu esnada hürriyet ordusunun piyadesi kışla civarını işgal etmiş olduğundan Davutpaşa kışlasındaki yerlerine dönmek isteyen süvari askerlerinin surdan çıkmasına mani olunması üzerine süvari bölükleri bir müddet yaya olarak piyadeye karşı harp ettikten sonra dönüp harbiye nezaretine gelmiştir.

Harbiye nezaretindeki askerler de bunları görüp görüşünce zabıtlarını dinlemiyerek silâhları kapıp doğru Edirnekapısı tarafına koşmuşlar ve geçtikleri karakollardaki askerleri de yanlarına almışlardır. Ancak zabıtsiz ve basıhözük olan bu askerler hareket ordusundan üzerlerine beş altı mermi atılır atılmaz hemen teslim olmuşlardır.

Hürriyet ordusu hareketini biz zat harbe iştirak etmiş olanların ağzından işitmek tabii daha mevzük malûmat almak demek olduğundan Manastır harbivesi muallimlerinden ve 24 üncü alayın birinci taburu gönüllü zabıtlarından olup Taksim kışlası muharebesine iştirak etmiş kahramanlardan süvari müfâzimi Salih beyin ifadelerini aşağıya naklediyorum:

«10 nisan saat sekizde Kalfa köyünden hareketle Silâhtaragaya akşam on ikide vasil olduk. Umumi hareket ordusu kumandanı Mahmut Şevket Paşa dahi Halkalıva gelmişti. Karargâh orada idi. Silâhtaragaya gelen ilk tabur oradaki askerden silâhlarını, cephaneliği ve nöbet mahallerini teslim alıp kendilerini tevkiif etti.

İstanbul o gece üç koldan muhasara edilmişti. Biri Makriköy - Yedikule, diğeri Rami - Fatih, üçüncüsü Beyoğlu kolu idi. Fatih kolunda Niyazi bey, Beyoğlu kolunda Enver bey bulunuyordu. Silâhtar ağada bir çok sivil de tevkiif edildi. Bunların arasında Abdülhamid'in arabacısı da bulunuyordu. Üzerinde beş yüz elli liralık bir çek zühur etti. Ordu hem hareket ediyor, hem tevkiif olunanları soruyordu. Bir çok fesadçı ve bilhassa kaymakam Asım tevkiif olunmuş ve Selâniğe gönderilmişti.

11 nisan gecesi saat altı buçukta Silâhtaragadan Beyoğluna hareket ettik. Umumi hareket üç koldan avni zamanda oldu. Beyoğlu kolu iki kısımdı. Biri Taşkışlayı, diğeri Taksim kışlasını zapta memur idi. Taşkışlayı zapta memur kuvvetin kumandanı Enver bey, Taksim kışlasını zapta memur kıtanın kumandanı da merhum Muhtar bey idi. Fakat Muhtar bey henüz Makriköyünden gelmediğinden yerine Ömer Lâtfi bey tayin edilmişti. Önce Enver beyin kolu hareket etti. Sonra Ömer Lâtfi beyin kolu buru ve daha ik tabur, bir batar-

ya top ve bir süvari bölüğü. Sünnet köprüsünü geçerken Muhtar bey yetiştirip kumandayı bizzat aldı. Sabahleyin onda Şişli'den aşağı doğru sarkmağa başladık. Kol başında 24 üncü alayın birinci taburu bulunuyordu. Asker fevkalâde muntazam ilerliyor, civar evlerden «Yaşamın ordu! Yaşamın asker!» diye alkışlanıyorduk.

Mektebi Harbiyeye varır varmaz top tüfek sesleri başladı. Enver bey Taşkısladaki avcı taburları efradıyla harbe tutuşmuştu. Muhtar bey, Kolağası Servet bey ve ben kuvvetin başından on beş yirmi adım kadar ileride idik. Asker dörderli kol-la muntazam adım ilerliyordu. Mektebi Harbiye talimhanesinde bir kargaşalık vardı. Ama ne olduğunuzu anıyamadık; çünkü hedefimiz Taksim kışlası idi. Kurşunlar harşınımı üzerlerinden geçiriyor. Top sesleri, camları sarsıyordu.

Nihayet Taksim kışlasına geldik. Henüz Taksim bahçesi hizasına gelmezden evvel bahçeyi işgal etmiş olan itfaiye alayı, topçu ve avcı efradının şiddetli atesine maruz kaldık. Derhal asker yolumu iki tarafına dağıtarak atesten muhafaza edildik. Tabii biz ateş edemiyorduk. Orada üç şehit verdik. Caddeden ilerlemek mümkün olmadığımızı görünce etrafı sarmak için gerideki sokaklardan doluşarak ilerlemek lâzım geldi. Böylece hareket olunarak Talimhanenin etrafını ve Taksim bahçesini işgal ettik. Muharebe pek şiddetli oldu. Her türlü silâh bir anda patlıyordu. Yerlerimiz gayet mahfuz olduğundan telefati vermiyorduk. Ates bir saat kadar devam ettikten sonra kışladaki âsiler boru çalarak teslim olmak istediler. Lâkin, Taşkıslada kıyamet kopuyordu. Bin müskilâtla Talimhaneye meydanından kışlaya doğru ilerlemeye başladık. Bizim bu halimizi gören âsi neferlerden bir kısmı emîn olarak kışla kapısından çıkıp bize doğru gelmekte bir kısmı da pencerelerden sarkmakta idi. O zaman efrada emnivet kanatlarını çevirmelerini emrederek bir münasebetsizlik vukuuna meydan verilmemek hususunu sağlandı.

Talimhanedeki muharebe

Bu esnada şehit Muhtar bey Talimhanenin sağ cenahındaki ahırları civarında bir tenecek üstünde duruyor ve vaziveti teftiş ediyordu. Hattâ elinde bir de mavzer tüfeği vardı.

Avcı hattı bu suretle ilerlerken geriden gelerek bizim yerimizi işgal eden efrat evvelki olayları bildirdiklerinden, bizi kışlaya hücum ediyor zannıyla kışla kapısından çıkıp ve pencerelerde bulunan âsilerle katışı bizi himaye için onlara şiddetle ateş açmak gibi mühim bir yanlışlıkta bulunmakla tabii âsiler de tekrar silâh kullanmaya mecbur kaldıklarından biz Talimhanenin ortasında iki ateş altında kaldık.

(Arkası var)

MEVLİD

BEKİR SITKI KUNT'un ruhuna

Sevgili büyüğümüzün aziz ruhuna ithafen 18 Nisan cumartesi günü, ikindi namazından sonra, Sisiî Camiinde okunacak Mevlidi Şerifi akraba, hemşehri, dost ve din kardeşlerimizin teşrifleri rica olunur.

KUNT AİLESİ

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Jale İnan Arşivi

JALBIO0700506